

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ในด้าน การพัฒนาเด็กที่บ้าน การประสานงานกับทางโรงเรียน การประสานงานกับนักวิชาชีพ และการปฏิบัติในการรวมกลุ่ม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเข้าร่วมในชมรมผู้ปกครองเด็กออทิสติกจำนวน 150 คน

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองจำนวน 50 คน

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองจำนวน 5 คน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้ปกครองที่ยังคงนำเด็กออทิสติก ไปรับการบำบัดจากนักวิชาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ในด้านการพัฒนาเด็กที่บ้าน การประสานงานกับทางโรงเรียน การประสานงานกับนักวิชาชีพ และการปฏิบัติในการรวมกลุ่ม และแบบสังเกตพฤติกรรมผู้ปกครองของเด็กออทิสติก ในด้านการประสานงานกับทางโรงเรียน และการประสานงานกับนักวิชาชีพ โดยผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล แบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนแบบสังเกต นำมาวิเคราะห์ในลักษณะการบรรยาย และนำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน จำนวนมากมีอาชีพเป็นแม่บ้าน ส่วนใหญ่วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป รายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001 - 45,000 บาท ครึ่งหนึ่งมีบุตร 2 คน โดยเด็กที่เป็นออทิสติกส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 และเป็นเพศชาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กออทิสติก มีผู้ปกครองเพียงบางส่วนจากผู้ปกครองทั้งหมด ที่เคยเข้ารับการอบรม โดยส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมที่โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ และศูนย์สุรวิทย์ฯ

ตอนที่ 2 การพัฒนาเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการพัฒนาเด็กที่บ้านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กออทิสติก รวมทั้งแก้ปัญหาพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็กให้เป็นที่พอใจเหมาะสม นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้ฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้กับเด็ก เพื่อช่วยให้เด็กออทิสติกสามารถดำรงชีวิตได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ นอกจากส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแล้ว ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการกระตุ้นพัฒนาการที่บกพร่อง ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อความหมาย มีการเสริมแรงเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดี ตลอดจนปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก

ตอนที่ 3 การประสานงานกับทางโรงเรียน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการให้ข้อมูลของเด็กกับทางโรงเรียน ร่วมปรึกษาและรับคำแนะนำต่างๆในการพัฒนาเด็ก ตลอดจนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กให้เป็นที่พอใจเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้การพัฒนาเด็กที่บ้านและที่โรงเรียนมีความสอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 การประสานงานกับนักวิชาชีพ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ติดต่อกับประสานงานกับนักวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ โดยการนำเด็กไปรับการตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษา มีการปรึกษาขอคำแนะนำในการพัฒนาเด็ก และวิธีการแก้ปัญหา ด้านต่างๆของเด็ก ตลอดจนให้ความร่วมมือกับนักวิชาชีพ โดยการนำคำแนะนำที่ได้รับไปปฏิบัติ เพื่อช่วยให้การฟื้นฟูเด็กออทิสติกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5 การปฏิบัติในการรวมกลุ่ม

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ติดต่อกับชมรมอย่างสม่ำเสมอ มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางชมรมจัดขึ้น ตลอดจนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กออทิสติกและครอบครัวที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ปฏิบัติสอดคล้องกับหลักวิชาการในทุกด้าน จะมีที่ไม่สอดคล้องกับหลักการบ้างก็เพียงไม่กี่ประเด็น ได้แก่ การไม่ฝึกการแก้ปัญหา การลงโทษโดยการตี เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำ เช่น การสอนแก้ปัญหา หรือการใจเย็นพอที่จะไม่ตีเด็ก ขณะที่เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้ผู้ปกครองเครียดอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติของผู้ปกครองมีลักษณะใกล้เคียงอุดมคติค่อนข้างมาก เช่น การหาความรู้จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การใช้วิธีการทางบวกในการเสริมแรงเด็ก การใช้เทคนิคเฉพาะต่างๆ เป็นต้น แม้แต่บางเรื่องที่ทำได้ยากมากในชีวิตจริง เช่น การฝึกพูดให้กับเด็กที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และการฝึกเด็กช่วยตัวเองในชีวิตประจำวัน

ปัจจัยที่น่าจะช่วยให้ผู้ปกครองกลุ่มนี้สามารถปฏิบัติเช่นที่กล่าวมาได้ น่าจะเป็นเพราะ

- 1) ระดับสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2) ระดับการศึกษาสูง ความรู้สูง เป็นพื้นฐานให้ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับออทิสซึมได้ง่าย และเข้าใจได้เร็ว

3) ฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีพอที่จะจัดหาอุปกรณ์ พาไปพบแพทย์ และเลือกโรงเรียนที่เหมาะสม

แสดงให้เห็นชัดถึงความแตกต่างในการเลี้ยงดู ที่เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการสอนการบ้านให้กับเด็กออทิสติก แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของไทย ดังรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533, อ้างถึงใน สถาพร ภิรธาธร, 2540) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาข้อหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาว่า ครูยังเน้นวิธีการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ทำเลขได้มากกว่าการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆและการเตรียมความพร้อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นปัญหาของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปกติแล้ว ยังส่งผลถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกด้วย ซึ่งเด็กเหล่านี้ควรจะได้ทำกิจกรรมต่างๆที่ช่วยฟื้นฟูพัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจากที่โรงเรียน มากกว่าที่จะให้เด็กทำการบ้านเช่นเดียวกับเด็กปกติ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะมาจากเหตุผลที่ว่า เด็กออทิสติกยังเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย สถานศึกษาต่างๆที่รับเด็กออทิสติกเข้าศึกษามีจำกัด ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการสอนเด็กออทิสติก รวมทั้งขาดเอกสาร คู่มือต่างๆที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาแก่เด็กเหล่านี้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ในปัจจุบันชมรมผู้ปกครองเด็กออทิสติกได้ร่วมกับกรมวิชาการ จัดทำคู่มือสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนเด็กออทิสติก และคู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กออทิสติกขึ้น ซึ่งคู่มือที่จัดทำขึ้นนี้น่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากการมีคู่มือที่ดีแล้ว ทักษะของผู้นำไปใช้ก็เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้การนำคู่มือไปใช้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด หากครูผู้สอนไม่สนใจที่จะนำคู่มือไปใช้ หรือขาดทักษะในการใช้คู่มือ การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กออทิสติกก็จะประสบความล้มเหลว เป็นแต่เพียงการรับเด็กเข้ามาในระบบโรงเรียน และให้ทำกิจกรรมที่ไม่ได้ช่วยฟื้นฟูพัฒนาการที่บกพร่องของเด็กไปวันๆ เท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่สูญเปล่า

3. การฟื้นฟูพัฒนาการของเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด สิ่งสำคัญนอกจากโปรแกรมที่จัดขึ้นแล้ว การให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในโปรแกรมที่จัดขึ้น จะช่วยให้โปรแกรมบรรลุเป้าหมาย เห็นได้จากผู้ปกครองของเด็กออทิสติกที่มีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือในการบำบัดเด็กออทิสติกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ตัวผู้ปกครองเองเกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จะนำวิธีการต่างๆไปใช้ในการฟื้นฟูเด็กออทิสติก ซึ่งทำให้เด็กออทิสติกในกลุ่มนี้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และเกิดความรู้สึกที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับผู้ให้การบำบัดรักษา อันเป็นสิ่งสำคัญในการประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับนักวิชาชีพ

4. การรวมตัวของผู้ปกครองในรูปของชมรม เป็นแนวทางหนึ่งที่เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการฟื้นฟูเด็กพิเศษ เห็นได้จากการรวมตัวของผู้ปกครองเด็กออทิสติก ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีการรวมตัวกันอย่างชัดเจน ในการทำกิจกรรมต่างๆที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กออทิสติกและครอบครัว ทำให้สังคมไทยได้รู้จักเด็กออทิสติกมากขึ้น ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดจากการรวมตัวของผู้ปกครองกลุ่มนี้คือ กำลังใจของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กออทิสติก ความรู้ตลอดจนแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาเด็กที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน และสิทธิต่างๆที่เด็กออทิสติกและครอบครัวพึงได้รับ ซึ่งการรวมตัวของผู้ปกครองในรูปของชมรมนี้ น่าจะทำให้การพัฒนาเด็กออทิสติกมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าการที่ผู้ปกครองจะพัฒนาเด็กตามลำพัง

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการแก่เด็กออทิสติก

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองของเด็กออทิสติกเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะนำแนวทาง และวิธีการต่างๆมาใช้ เพื่อพัฒนาเด็กออทิสติกให้มีศักยภาพใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด หน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การสนับสนุน โดยการนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง เพื่อว่าผู้ปกครองจะได้นำวิธีการฟื้นฟูเด็กออทิสติกที่ถูกต้องไปใช้ ตลอดจนควรมีการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยต่างๆที่มีความจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูเด็กออทิสติก รวมทั้งให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือเด็กออทิสติกและครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กออทิสติกสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นคนปกติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาบทบาทในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มของผู้ปกครองของเด็กออทิสติกที่ไม่ได้เข้าร่วมในชมรมผู้ปกครองเด็กออทิสติก
2. ควรมีการศึกษาหรือพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้สำหรับผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย